

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นบ้านโดยประยุกต์ใช้กลุ่มสัมพันธ์ประกอบแบบฝึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

Development of Activities for Learning Skills in Folk Dance Practice by Applying the Relationship Group to Accompany the Exercise for Grade 3 Students.

อารียา แก่นไธสง¹, วณิดา พารณัต² และสมาน เอกพิมพ์³
Areeya Kanthaisong¹, Wanida Pharanat² and Samarn Ekkapim³

¹นักศึกษา ปริญญาโท คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

^{2,3}อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

¹Master Student Faculty of Education Rajabhat MahaSarakhm University

^{2,3}Lecturer from the Faculty of Education Rajabhat MahaSarakhm University

Corresponding Author Email: areeyakanthaisong@gmail.com

Received: 4 November 2022

Revised: 28 November 2022

Accepted: 3 December 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ร่วมกับแบบฝึกปฏิบัติ เรื่องนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2. เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ร่วมกับแบบฝึกปฏิบัติ เรื่องนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 3. เพื่อศึกษาพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ร่วมกับแบบฝึกปฏิบัติ เรื่องนาฏศิลป์ไทย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีเครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย (1) แผนการจัดการเรียนรู้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ร่วมกับแบบฝึกทักษะ (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 30 ข้อ และ (3) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ร่วมกับแบบฝึกทักษะ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 13 คนที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนบ้านเม็กน้อยหนองไผ่ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่มาจากการเลือกแบบเจาะจงทั้งหมด แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการพัฒนาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ร่วมกับแบบฝึกปฏิบัติ เรื่องนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ 80/80 ด้วยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ/ผลลัพธ์ (E1/E2) เท่ากับ 81.10/84.81 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ร่วมกับแบบฝึกปฏิบัติ เรื่องนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 และ 3) ผลการวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ร่วมกับแบบฝึกปฏิบัติ เรื่องนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจในการเรียนรู้กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ร่วมกับแบบฝึกปฏิบัติความรู้ด้านนาฏศิลป์ โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{x} = 4.45$, S.D.=0.53)

คำสำคัญ: กิจกรรมการเรียนรู้, นาฏศิลป์พื้นบ้าน, กลุ่มสัมพันธ์ประกอบแบบฝึก

Abstract

This research consists purposes were 1. to develop relationship learning activities together with practice exercises. 2. to find the effectiveness index of group learning activities together with practice exercises. The

Story of Thai Dance for Grade 3 Students and 3. to study the student's satisfaction with the relationship learning activities combined with practice exercises thai folk dance. is a quantitative research The research tools consisted of (1) a learning management plan for group relational learning activities combined with skill exercises, (2) a 30-item learning achievement test, and (3) a satisfaction questionnaire for organizing activities. Group learning combined with skill exercises There were 13 sample groups who were studying in the first semester of the 2021 academic year at Ban Mek Noi School, Nong Phai, Phayakkhaphum Phisai District Office of the Mahasarakham Primary Educational Service Area, Region 2, all from purposive sampling. Then the data collected from the questionnaire was analyzed using descriptive statistics consisting of percentage, mean, standard deviation. and compared by t-test. The results showed that 1) the efficiency improvement plan of group-relationship learning activities together with the practice form; about Thai dance of grade 3 students according to the 80/80 criteria with the efficiency of the process/outcome (E1/E2) equal to 81.10/84.81 which satisfies the set criteria 2) Relational group learning with practice exercises on the subject of Thai Dramatic Arts of Prathomsuksa 3 students, it was found that the test scores after school were significantly higher than before at the 0.05 level and 3) The results of the analysis of group learning activities in conjunction with the practice form the subject of Thai Dramatic Arts of Prathomsuksa 3 students had satisfaction in learning group-relationship learning activities together with the practice form on the knowledge of dramatic arts. Overall, it was at the highest level ($\bar{x}$ = 4.45, S.D.=0.53)

Keywords: Learning Activities, Folk Dance, Combined Practice

บทนำ

การศึกษานั้นมีความสำคัญยิ่งต่อประเทศชาติเพราะเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้าดังพระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชตอนหนึ่งว่า “การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคลเพื่อให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศก็ย่อมทำได้สะดวก รวดเร็วได้ผลที่แน่นอนรวดเร็ว” ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่าง ๆ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมโลกยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ ความรู้ และภูมิปัญญาของแต่ละสังคมได้นำมาใช้เป็น เครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพ และความสามารถในการแข่งขันกับนานาชาติอารยประเทศ ได้ส่งผลให้หลายประเทศต่างหันกลับมาทบทวนบทบาท และแนวทาง การจัดการศึกษาของ ประเทศอย่างจริงจัง เพื่อเป้าหมายสร้างและพัฒนากำลังคนที่มีความสามารถที่จะนำการพัฒนา เศรษฐกิจสังคม การเมือง และวัฒนธรรมของประเทศให้ก้าวสู่สังคมในอนาคตได้อย่างมั่นคง (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2554)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2562 กล่าวว่า รัฐมีหน้าที่ในการจัดเรียนฟรี 12 ปีตั้งแต่เด็กเล็กถึงมัธยมต้น ดำเนินการและตรวจสอบการทำงานตามแผนการศึกษาแห่งชาติ มุ่งให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ จัดตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) และยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ซึ่งได้ระบุสาระสำคัญเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายของการพัฒนาประเทศได้ทั้งมิติความมั่นคง มิติเศรษฐกิจ มิติสังคม และมิติการบริหารจัดการภาครัฐ ได้อย่างเป็นรูปธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 จึงมีจุดมุ่งหมายในการสร้างเด็กไทยให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุขซึ่งมุ่งเน้นพัฒนา ทั้งด้านสติปัญญา (Intelligence Quotient: IQ) ความฉลาด

ทางอารมณ์ (Emotional Quotient: EQ) และด้านคุณธรรม จริยธรรม (Moral Quotient: MQ) เพื่อให้เด็กไทยอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกได้อย่างมีคุณภาพ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ได้ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะเวลาต่อเนื่อง พบว่า ทำให้ท้องถิ่นและสถานศึกษามีส่วนร่วมและมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง มีแนวคิดและหลักการในการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมอย่างชัดเจน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรในการจัดการศึกษาโดยกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ว่า ต้องยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ พัฒนาไปตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพของตน โดยมีการจัดสาระการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมและปัจจัยอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาค้นคว้าตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

การสอนวิชานาฏศิลป์ ปัจจุบันโรงเรียนบ้านเม็กน้อยหนองไผ่ มีวิธีการสอนโดยโยงวิชาที่คล้าย ๆ กันเข้าด้วยกันให้มีความสัมพันธ์กันอย่างกลมกลืน วิชานาฏศิลป์กับภาษาไทย ถ่ายทอดโดยการนำบทเพลงหรือบทละครในวิชาภาษาไทยมาทำการแสดงโดยใช้ศาสตร์ของนาฏศิลป์สื่อให้นักเรียนเข้าใจง่ายและมีเทคนิคในการจดจำ วิชานาฏศิลป์กับวิชาสังคมศึกษา ถ่ายทอดโดยให้นักเรียนทำการแสดงละครที่เกี่ยวกับสังคมไทยหรือเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทย ทำให้นักเรียนเกิดทักษะในการคิด การปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า อย่างไรก็ตาม การจัดกลุ่มให้ผู้เรียนมีโอกาสนำเสนอเรียนรู้ร่วมกันในลักษณะกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์เป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ได้พูดคุยปรึกษา ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันและมีความเอื้ออาทรต่อกันและกัน มีบรรยากาศการเรียนรู้ที่อบอุ่นและเป็นมิตร จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้พฤติกรรมของผู้อื่นเกิดความเข้าใจในตนเองและเข้าใจผู้อื่นได้ดียิ่งขึ้น ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่จะปรับตัวให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานเป็นทีม

จากการสอนนาฏศิลป์เกี่ยวกับการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์เบื้องต้นของนักเรียน พบว่า นักเรียนจำนวนหนึ่งซึ่งปฏิบัติทำแล้วยังไม่ถูกต้องตามแบบแผนท่ารำนาฏศิลป์ไทย สาเหตุอาจเกิดจากนักเรียนได้เรียนรู้การรำที่ยังไม่ถูกต้องตามแบบแผนนาฏศิลป์ไทย และขาดทักษะในการฝึกฝนท่ารำที่ถูกต้อง ผู้ศึกษาได้ทำการปรับเทคนิคการสอนโดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยการใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ร่วมกับแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ ที่จะช่วยแก้ปัญหาให้กับนักเรียนในการที่จะพัฒนาทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์เบื้องต้น นักเรียนจะได้ฝึกหัดการแก้ปัญหามาจากการทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม เนื่องจากกลุ่มสัมพันธ์ เป็นกระบวนการที่จะช่วยให้นักเรียนได้มีทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมที่บกพร่องเป็นปัญหาสมควรแก้ไข เป็นวิธีการเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าใจความต้องการของตนเองและของผู้อื่นจากการสัมผัสด้วยการปฏิบัติ จึงเกิดการค้นพบสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง จะทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การจัดการเรียนการสอนดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนานและท้าทายความสามารถของตนเอง ผู้ศึกษาจึงนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ร่วมกับแบบฝึกทักษะโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์เบื้องต้น เป็นการพัฒนาทักษะการรำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทั้งนี้เพื่อฝึกทักษะการปฏิบัติงานเป็นกลุ่มมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อช่วยพัฒนาตนเองและการเรียนรู้ให้ดีขึ้น

ดังนั้น จากความเป็นมาและความสำคัญข้างต้นทำให้ผู้ศึกษาสนใจศึกษา เรื่องการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเม็กน้อยหนองไผ่ อำเภอยะผิงพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชานาฏศิลป์สูงขึ้น เพราะการสอนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ร่วมกับแบบฝึกทักษะ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ฝึกฝนให้ผู้เรียนฝึกกระบวนการคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์และการแสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง เน้นการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การปฏิบัติกิจกรรมและเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำความรู้ ความเข้าใจที่จะสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ร่วมกับแบบฝึกปฏิบัติ เรื่องนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ร่วมกับแบบฝึกปฏิบัติ เรื่องนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อศึกษาพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ร่วมกับแบบฝึกปฏิบัติ เรื่องนาฏศิลป์ไทย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบ เชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. **กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย** ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 13 คน ซึ่งกำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนบ้านเม็กน้อยหนองไผ่ อำเภอยะผิงพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่มาจากการเลือกแบบเจาะจงทั้งหมด
2. **เครื่องมือในการวิจัย** ได้แก่ ประกอบด้วย
 - 2.1 แผนการจัดการเรียนรู้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ร่วมกับแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชานาฏศิลป์ เรื่องการแสดงพื้นบ้านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 แผน
 - 2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 30 ข้อ
 - 2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ร่วมกับแบบฝึกทักษะ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชานาฏศิลป์ เรื่องการแสดงพื้นบ้านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
3. **การเก็บรวบรวมข้อมูล** ได้แก่ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ร่วมกับแบบฝึกทักษะ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชานาฏศิลป์ และการรวบรวมจากการใช้เครื่องมือการวิจัย
4. **การวิเคราะห์ข้อมูล** ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
5. **สถิติที่ใช้ในการวิจัย** ได้แก่ ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการเปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที (t- test)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นบ้านโดยประยุกต์ใช้กลุ่มสัมพันธ์ประกอบแบบฝึกสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ร่วมกับแบบฝึกปฏิบัติ เรื่องนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 พบว่า การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ร่วมกับแบบฝึกปฏิบัติ เรื่องนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพมีค่าเท่ากับ 81.10/84.81 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

2. การหาค่าดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ร่วมกับแบบฝึกปฏิบัติ เรื่องนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนของกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ร่วมกับแบบฝึกปฏิบัติ เรื่องนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สำหรับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การศึกษาพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ร่วมกับแบบฝึกปฏิบัติ เรื่องนาฏศิลป์ไทย พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแผนพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ร่วมกับแบบฝึกปฏิบัติ เรื่องนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.45$, $S.D = 0.53$)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นบ้านโดยประยุกต์ใช้กลุ่มสัมพันธ์ประกอบแบบฝึกสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ร่วมกับแบบฝึกปฏิบัติ เรื่องนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 พบว่า แผนพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ร่วมกับแบบฝึกปฏิบัติ เรื่องนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพมีค่าเท่ากับ 81.10/84.81 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

2. เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ร่วมกับแบบฝึกปฏิบัติ เรื่องนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนของกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ร่วมกับแบบฝึกปฏิบัติ เรื่องนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สำหรับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เพื่อศึกษาพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ร่วมกับแบบฝึกปฏิบัติ เรื่องนาฏศิลป์ไทย พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแผนพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ร่วมกับแบบฝึกปฏิบัติ เรื่องนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.45$, $S.D = 0.53$)

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นบ้านโดยประยุกต์ใช้กลุ่มสัมพันธ์ประกอบแบบฝึกสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นบ้านโดยประยุกต์ใช้กลุ่มสัมพันธ์ประกอบแบบฝึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.10/84.18 หมายความว่า นักเรียนทำคะแนนจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนคิดเป็นร้อยละ 81.10 และคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 84.18 ซึ่งค่าประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นบ้านโดยประยุกต์ใช้กลุ่มสัมพันธ์ประกอบแบบฝึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ระหว่างเรียน โดยนักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำ

แบบทดสอบย่อยหลังเรียนประจำแผน 4 แผน คิดเป็นร้อยละ 81.10 และได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเมื่อเรียนพื้นฐานนาฏศิลป์เสร็จสิ้นแล้ว คิดเป็นร้อยละ 84.18 แสดงว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ที่บ้านโดยประยุกต์ใช้กลุ่มสัมพันธ์ประกอบแบบฝึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ จึงทำให้สามารถเข้าใจเนื้อหาและลำดับขั้นตอนการปฏิบัติพื้นฐานนาฏศิลป์ได้เป็นอย่างดี เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สมนึก ภัททิยธนี, 2549) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นระดับที่ผู้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้จะพึงพอใจว่าหากแผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพถึงระดับหนึ่งแล้ว แผนการจัดการเรียนรู้นั้นก็มีคุณค่าที่จะนำไปสอนนักเรียน สอดคล้องกับทัศนีย์ หลีกเพ็ชร (2548) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการเรื่องบายศรีปากชามกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการมีประสิทธิภาพเท่ากับ 92.62/89.40

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนต่อการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ที่บ้านโดยประยุกต์ใช้กลุ่มสัมพันธ์ประกอบแบบฝึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้เพิ่มขึ้นกว่าเดิม สอดคล้องกับสมจิตร ศรีหาวันซ์ (2553) ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ และสอดคล้องกับธิดารัตน์ นวลมณี (2548) พบว่าหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ชั้นหมากเบง ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 0.83

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ที่บ้านโดยประยุกต์ใช้กลุ่มสัมพันธ์ประกอบแบบฝึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการที่ดี โดยมีกิจกรรมต่าง ๆ อย่างหลากหลาย โดยผสมผสานกับการจัดรูปแบบการสอนที่สัมพันธ์สร้างความสนใจให้นักเรียนต้องการเรียนรู้กิจกรรมกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริมความสามารถด้านทักษะปฏิบัติทางด้านนาฏศิลป์ ที่พัฒนาขึ้น ส่งผลให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจและมีความสุขในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับศรีนทิพย์ พิมพ์เสน (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการวิจัยและพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ชุดออนซอนโพนพิสัย ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของซิมพ์ชัน สำหรับนักเรียนที่เรียนชุมนุมนาฏศิลป์ พบว่า 1) ปัญหาการพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด 2) การสร้างและพัฒนาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมือง สร้างสรรค์ชุด ออนซอนโพนพิสัย มีประสิทธิภาพ 87.65/88.53 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 4) ผลการประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ผู้เรียนมีทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์เพิ่มขึ้นอยู่ในระดับดีมาก และ 5) ความพึงพอใจของผู้เรียนมีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียน การสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 แผนการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ที่บ้านโดยประยุกต์ใช้กลุ่มสัมพันธ์ประกอบแบบฝึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในเรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนที่มีโครงสร้างและขอบข่ายของเนื้อหาและบริบทที่อยู่ใกล้เคียงได้

1.2 การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะในการเรียนพื้นฐานนาฏศิลป์จะต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติให้มากที่สุด โดยครูเป็นผู้สร้างสถานการณ์กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้และปฏิบัติ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการนำกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นบ้านโดยประยุกต์ใช้กลุ่มสัมพันธ์ประกอบแบบฝึกไปทดลองจัดการเรียนการสอนในรายวิชาอื่น เพื่อเสริมทักษะให้เกิดแก่ผู้เรียน

2.2 ควรมีการเปรียบเทียบกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นบ้านโดยประยุกต์ใช้กลุ่มสัมพันธ์ประกอบแบบฝึกเพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนิดา ฝาระนัด และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน เอกพิมพ์ ที่ให้คำปรึกษาแนะนำและทำให้งานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มีคุณค่า ขอขอบพระคุณ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา-มารดา บุรพจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ชีวิตและสติปัญญาแก่ผู้วิจัย จนประสบผลสำเร็จในหน้าที่การงาน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้*. ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- พุทธศักราช 2551. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- ทัศนีย์ หลักเพชร. (2548). *การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการเรื่องบายศรีปากชม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. (สารนิพนธ์การศึกษาบัณฑิต). สาขาวิชาเทคโนโลยีศึกษาและคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ธิดารัตน์ นวลมณี. (2548). *การหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและเทคโนโลยีเรื่อง การประดิษฐ์ชั้นหมากเบงชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6*. (สารนิพนธ์การศึกษาบัณฑิต). สาขาวิชาเทคโนโลยีศึกษาและคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). *นวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้สู่ความเป็นพลเมือง*. กรุงเทพฯ: บริษัท อาร์ แอนด์ ปรีนท์ จำกัด
- ศรินทิพย์ พิมพ์เสน. (2563). *การวิจัยและพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุดออนซอนโพนพิสัย ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของชมพู่ซัน สำหรับนักเรียนที่เรียน ชุมชนนาฏศิลป์*. วารสารสถาบันวิจัยพิมลธรรม, 9(1), 87-88
- สมจิตร์ ศรีหาวงษ์. (2553). *ผลการพัฒนาความสามารถด้านการวาดภาพระบายสีด้วยการจัด กิจกรรมที่เน้นทักษะปฏิบัติตาม แนวคิดของแฮร์โรว์ (Harrow) กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. (วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต). สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- สมนึก ภัททิยธนี. (2549). *พื้นฐานการวิจัยการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์